

Titulli i lëndës: TEORIA/ HISTORIA E URBANIZMIT

Informatat themelore për lëndën			
Njësia akademike:	Fakulteti i Arkitekturës		
Titulli i lëndës:	TEORIA / HISTORIA E URBANIZMIT		
Niveli:	MSc		
Statusi i lëndës:	Zgjedhore		
Viti i studimeve:	Viti I/ sem I		
Numri i orëve në javë:	2+0		
Kreditë ECTS:	3		
Koha / Vendi:	Sipas orarit		
Mësimdhënësi:	Prof. Ass. Dr. Rron Beqiri		
Të dhënat kontaktuese:	rron.beqiri@uni-pr.edu		
Përshkrimi i lëndës:	<p>Lënda trajton aspektet teorike dhe historike të praktikës së urbanizmit: kuptimin e qytetit dhe lindjen e tij; funksionet dhe qëllimet që i përmbush qyteti; format e zhvillimit dhe rritjes urbane; shkollat që diktuan dhe kontribuan në idetë e zhvillimit të qytetit. Lëvizjet e popullsisë, pushtetet politike, proceset e globalizimit dhe ekonomitë e reja, hapësira gjinore dhe multiukulturore, formësojnë vazhdimisht qytetet tona duke i bërë disa prej tyre pika të forta në rrjetin global të komunikimit. Në këtë kontekst do të ngriten pyetje se cilat janë lëvizjet aktuale urbane dhe suburbane, si dhe politikat urbane që do të orientojnë zhvillimin e një qyteti të qëndrueshëm, shëndetshëm dhe gjithpërfshirës në të ardhmen. Gjithashtu, do të diskutohet se si është trajtuar marrëdhënia midis të shkuarës dhe të tashmes në momente të caktuara historike të zhvillimit urban; cilat janë teoritë formësuese të praktikës së urbanizmit dhe mendimit kritik lidhur me planifikimin e qytetit; dhe do të hulumtohet se çfarë roli ka luajtur historia e urbanizmit në kuptimin dhe interpretimin e koncepteve teorike bashkëkohore.</p>		
Qëllimet e lëndës:	Kuptimi dhe diskutimi i teorive mbi qytetin dhe urbanizmin në perspektivën historike, në raport me ndikimet ideologjiko-politike, kulturore dhe socio-ekonomike.		
Rezultatet e pritshme të nxënies:	<ul style="list-style-type: none"> • Njohja dhe analizimi i shkollave që përcaktuan teoritë dhe mendimin kritik në fushën e urbanizmit; • Kuptimi i historisë së zhvillimit të qyteteve; • Interpretimi historik i qyteteve (hapësirës, formës dhe arkitekturës urbane) dhe vlerësimi i kompleksitetit të tyre; • Krahasimi i teorive nga fusha e urbanizmit, të cilat i takojnë periudhave të ndryshme historike; • Aplikimi i mendimit kritik dhe koncepteve teorike në praktikën e planifikimit dhe dizajnit urban 		
Ngarkesa e studentit (duhet të jetë në përputhje me Rezultatet e Nxënies të studentit)			
Aktiviteti	Orë mësimore	Ditë/Javë	Gjithsej
Ligjëratat	2	15	30

Teori/Punë në laborator/Ushtrime	3	7	21
Punë praktike	0	0	0
Përgatitje për test intermediar	2	1	2
Konsultime me mësimdhënësin	2	2	4
Puna në terren	2	1	2
Testi, punimi seminarik	2	1	2
Detyrë shtëpie	3	1	3
Mësimi individual (në bibliotekë apo në shtëpi)	4	1	4
Përgatitja për provimin final	4	1	4
Koha e vlerësimit (testi, kuizi, provimi final)	1	1	1
Projektet, prezantimet, etj.	2	1	2
Shto ndonjë aktivitet tjetër që nuk është në tabelë...			
Total			75
Metodat e mësimdhënies:	Ligjerata tematike dhe diskutim në fund të çdo moduli; Projekt/seminar hulumtues – punë individuale ose grupore (nga 2 studentë)		
Metodat e vlerësimit:	Detyra semestrare: projekti/seminari hulumtues – 50% Testet semestrare (2) ose provimi final – 40% Vijimi i rregullt – 10 %Totali – 100%		
Literatura primare:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mumford, L. (1989). <i>Cities in History</i>. Harcourt. 2. Mumford, E. P. (2018). <i>Designing the Modern City: Urbanism Since 1850</i>. Yale University Press. 3. Hays, M. (2000). <i>Architectural theory Since 1968</i>. MIT Press. 4. Mele, V. (2022). <i>City and Modernity in Georg Simmel and Walter Benjamin. Fragments of Metropolis</i>. Palgrave Macmillan. 5. Jameson, F. (1991). <i>Postmodernism or the Cultural Logic of Late Capitalism</i>. Duke University Press. 6. Landry, Ch. (2000). <i>The art of city making</i>. Earthscan. 7. Kelbaugh, D., & McCullough, K.(2008).<i>Writings in Urbanism: A Design Reader</i>. ACSA 8. Clarck, P. (2009). <i>European Cities and Towns 400-2000</i>. Oxford. 9. Hutchison, R. (2010). <i>Encyclopedia of Urban Studies</i>. SAGE. 10. Miles, M. (2007). <i>Cities And Cultures</i>. Routledge. 11. Mumford, E. (2002). <i>The CIAM Discourse on Urbanism</i>. MIT Press. 12. Tafuri, M. (1999). <i>Architecture and Utopia. Design and Capitalist Development</i>. MIT Press. 		
Literatura shtesë:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Eade, J., & Mele, Ch. (2002). <i>Understanding the City</i>. Blackwell Publications 2. Westwood, S., & Williams, J. (2018). <i>Imagining Cities</i>. Routledge. 3. Busbea, L. (2012). <i>Topologies: The Urban Utopia in France, 1960-1970</i>. MIT Press. 4. Cerda, I. (2018). <i>General Theory of Urbanization</i>. ACTAR. 5. Wallenstein, S. O. (2016). <i>Architecture, Critique, Ideology</i>. Axl Books. 		

6. Borden, I., Hall, t., & Miles, M. (2003). *The City Cultures Reader*. Routledge.

Hartimi i planit mësimor

Java	Titulli i ligjëratës
Java 1:	HYRJE- cka është teoria e urbanizmit?
Java 2:	Koncepti i 'polisit', modelet e shoqësisë, civilizimet dhe kulturat urbane, kriticizmi mbi qytetin
Java 3:	Utopia, hapsirëzimi i utopisë, progresi si formë e utopisë
Java 4:	Qyteti si gjuhë, tekst, sistem i shenjave, kujtesë, narracion në kohë dhe hapësirë si dhe identitet.
Java 5:	Drejt teorisë së peizazhit, transformimet e peizazhit dhe qyteti
Java 6:	Nocioni i modelit në urbanizëm, modeli dhe diagrami
Java 7:	Infrastruktura teknologjike dhe strukturat megaurbane-kibernetika dhe globalizimi
Java 8:	Sistemet urbane ekologjike
Java 9:	Qytetet kopshte- urbanizmi agrar
Java 10:	Urbanizmi dhe lumturia
Java 11:	Urbanizmi i Ri
Java 12:	Urbanizmi postmodern
Java 13:	Qytetet në fluks- plandosja
Java 14:	Qyteti i së drejtës
Java 15:	Ndryshimet klimaterike dhe ripërtirja urbane

Politikat akademike dhe Kodi i Sjelljes

Ligjëratat dhe vizitat studimore janë të detyrueshme; koha e mësimit fillon dhe mbaron me kohë; inkurajohet përdorimi i pajisjeve teknologjike për qëllime diskutimi/prezantimi, ndërkohë që nuk lejohet përdorimi i tij për aktivitete të tjera si kontrollimi i e-mail-eve personale ose rrjeteve sociale.

Shënim | Nëse një student ka detyra të klasës të vlerësuara nën 50%, ai humbet të drejtën në provimin përfundimtar.